

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

II. Quid fides Catholica de secunda sanctiſſima Trinitatis persona credendum proponat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

ci author ipsius Filij & Spiritus sancti? Respondetur, quod spectat ad nomen causæ; apud Latinos vñum illius nominis non esse admittendum, quamuis apud Græcos Patres nonnunquam nomen causæ & principij in diuinis indifferenter sumptum reperitur; ratio est, quia hoc nomen causæ secundum communem acceptionem importat diuersitatem substantiæ & dependentiam vnius ab altero, ac proinde quamdam prioritatem & posterioritatem naturæ, præsertim si sermo sit de causâ efficiente, qualis esset Pater respectu aliarum personarum; cum nec causæ materialis, nec formalis, nec finalis rationem habere possit. Quod autem spectat ad nomen authoris, respondet S. Aug. lib. 3. cont. Maximinum cap. 14. *Si propterea Deum Patrem Deo Filio dicis authorem; quia ille genuit, iste genitus est; quia iste de illo est, non ille de isto: scilicet & concedo: si autem per nomen authoris minorem vis facere Filium, Patremque maiorem, nec eiusdem substantiæ Filium, cuius est Pater; detestabor & respuam.*

SECTIO II.

Quid fides Catholica de secunda sanctissima Trinitatis persona credendum proponat.

Loquimur hîc tantum de ijs, quæ ad rectam & veram sanctissimæ Trinitatis noticiam pertinent, de mysterio Incarn. suo postea loco acturi. De secunda igitur sanctissimæ Trinitatis persona Catholica fides quinque præsertim veritates docet esse credendas: prima est, esse verum & naturalem Dei Patris Filium: secunda, esse Patri consubstantialem: tertia, esse Patri coæternum: quarta, esse Patri per omnia æqualem: quinta, esse verè ac propriè vnum cum Patre Deum.

His quinque veritatibus opposita fuit olim hæresis Arii, qui (vt constat ex Athanasio varijs in locis, ac præsertim in libro de Synodis, ex quodam opusculo, quem ipse Arius edidit, inscripsitque; *Thalia*) dicebat Filium Dei,

G nec

nec Deum esse, nec genitum ex substantia Patris, nec proinde ipsi consubstantialem; sed esse creaturam, non ab æterno sed in tempore, ante alias tamen productam.

Hi errores seu potius blasphemix refutantur, & veritates nostræ fidei probantur sigillatim eo ordine, quo supra proposita sunt.

Prima quidem, quod scilicet secunda persona sit verus & naturalis Dei Filius, probatur manifestè ex scriptura Pl. 2. vbi Deus Pater Filium alloquens, *Filius meus es tu*, inquit, *ego hodie genui te* S. Matth. 3. *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui*, quæ verba sic explicat S. Leo Papa hom. de Transfiguratione: *Hic est Filius meus non adoptiuus, sed proprius; non aliunde creatus, sed ex me genitus*. S. Ioan. 3. *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret*; quod si non esset naturalis, sed adoptiuus, unigenitus dici non posset, cum plurimi alij sint per adoptionem filij.

Secunda veritas, nempe quod sit Patri consubstantialis, hoc est eiusdem naturæ & substantiæ cum ipso, probatur ex his Christi Domini verbis, sanct. Ioan. 10. *Ego & Pater unum sumus*; quo quidem testimonio (vt rectè dixit S. Aug. tract. 36. in S. Ioan.) simul liberamur ab erroribus Arii & Sabellij tanquam à Scylla & Charybdi: quod enim dicit, *unum*, significat vnitatem essentiæ & naturæ, ac proinde consubstantialitatem, quam negabat Arius; quod autem addit *sumus*, distinctionem indicat personarum, quam Sabellius inficiabatur. Hoc eodem testimonio vsus est S. Athan. ser. 4. contra Arianos; & S. Hilari, lib. 7. de Trinit.

Eadem veritas expressè definita est in Conc. Niceno primo aduersùs Arium, vbi ex decreto Conc. vox (*consubstantialis*) in symb. apposita est, & idem symb. in alijs Conc. vnanimi Patrum consensu receptum.

Tertia veritas, quod sit Patri cœternus, probatur Mich. 5. *Egressus eius ab initio, à diebus æternitatis*, quæ verba S. Hieronymus in illum locum, & communiter alij SS. Patres de æterna generatione Filij Dei interpretantur.

Item

Item sanct. Io. 1. *In principio erat verbum*, quo testimonio sanct. Aug. in illum locum, & alij sancti Patres vsi sunt ad probandam contra Arianos verbi diuini æternitatem.

Quarta veritas, scilicet quòd sit Patri per omnia æqualis, probatur ex Apost. ad Philipp. 2. vbi de filio Dei loquens dicit, quòd, *Cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo*, hoc est (vt explicat S. Chrysostomus & sanct. Ambros. in hunc locum) cum esset eiusdem naturæ & substantiæ cum Deo Patre, nihil sibi arrogauit indebitum, cum se existimauit ipsi Deo Patri per omnia æqualem; vnde rectè sanct. August. in Pl. 126. *Quare, inquit, non est rapina? quia est natura: & lib. 3. cont. Maximinum Arianum occurrens obiectioni Arianorum dicentium Filium esse minorem Patre, quia totum, quod erat, à Patre acceperat: Non potest, inquit, is, qui accepit, ei, qui dedit, esse inæqualis, quia & hoc accepit, vnde esset æqualis: nihil enim Patre minus habet. ille, qui dicit, omnia, quæ habet Pater, mea sunt.*

Quinta denique veritas, nimirum quòd Filius Dei sit verè & propriè vnus cum Patre Deus, præterquam quòd ex antè dictis euidenter sequitur, probari insuper potest ex varijs scripturæ locis, in quibus Filius Dei verè & propriè Deus vocatur. II. 35. *Deus ipse veniet, & saluabit vos. Tunc aperientur oculi cæcorum, &c.* S. Ioan. 20. *Respondit Thomas, & dixit ei: Dominus meus, & Deus meus.* Rom. 9. *Ex quibus est Christus secundum carnem, qui est super omnia Deus benedictus in sæcula.* sanct. Ioan. 5. *Et simus in vero Filio eius. Hic est verus Deus.*

Ex quibus locis & alijs similibus, cum constet Filium Dei esse verum Deum, sequitur, vt sit vnus & idem cum Patre Deus; cum plures Dij nec sint, nec esse possint.

Obijciebant primò Ariani: quando Filius genitus est, vel erat, vel non erat; si erat, quare genitus est; si non erat, ergo aliquando non fuit, ac proinde nec æternus nec Deus est. Respondetur cum sancto Basilio, non erat, antequam gigneretur, sed erat, cum gigneretur; semper autem genitus, semper igitur fuit. Vnde

sanctus Aug. epist. 174. ad Pascentium: *Semper gignit Pater, & semper nascitur Filius.* Ratio est, quia Filius gignitur in aternitate, quæ est indiuisibilis, immutabilis, infinita, coëxistens omnibus partibus nostri temporis; cum ergo non possimus illam explicare nisi per respectum ad nostrum tempus, coëxistat autem toti nostro tempori, fit, ut rectè dicamus Filium semper genitum esse, & semper gigni; quamuis (ut rectè obseruat S. Augustinus) aptius dicatur semper genitum esse, quàm semper gigni: nam licet semper duret diuina generationis actus, tamen semper etiam perfectus est & consummatus. Et hæc est ratio, quare Christus Dominus diuinam suam generationem explicat per verbum præteriti temporis S. Ioan. 8. *Ego ex Deo processi;* & nos in symb. credimus genitum, non factum

SECTIO III.

Ob quam rationem Filij processio dicatur, & verè sit generatio; Spiritus Sancti verò nec sit, nec dici possit.

Cum certissimum sit ex antè dictis, Filij processionem esse veram & propriè dictam generationem, siquidem ipse procedens est verus & propriè dictus Deus Filius ex Deo Patre verè genitus, ut pluribus in locis scripturæ dicitur; Spiritus sancti verò processionem nec esse, nec dici posse generationem, cum Filius Dei nec sit, nec dici possit: quarunt Theologi, quæ sit huius differentia ratio? Communis resolutio ea est, quam affert S. Thomas 1. p. q. 27. art. 2. & lib. 4. cont. gentes cap. 10. scilicet quòd generatio propriè dicta est origo seu processio viuientis à viuente principio coniuncto secundum similitudinem naturæ; processio autem Filij talis est. In primis enim est processio seu origo viuientis, quia Filius non solum est viuens, sed est ipsa vita; vnde 1. S. Ioan. cap. 1. vocatur, *verbum vita, &c. vita aterna, que erat apud Patrem, & apparuit nobis.* Deinde est à principio viuente quia